

2023-2024

Què opinen els nens, nenes i adolescents?

RESULTATS DE LA QUARTA EDICIÓ DEL BARÒMETRE
D'OPINIÓ DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Edita:

UNICEF Comitè Balears
Calle Caputxins, 3, 1º D (Edif. Europa)
07002 PALMA DE MALLORCA

Autors:

Pilar Ramos Valverde
Sara Luna Rivas
Francisco José Rivera de los Santos
Carmen Moreno Rodríguez
Eva Leal López
Esther Ciria Barreiro
Dolores Majón Valpuesta
Concepción Moreno Maldonado
Ana María Villafuerte Díaz
Sheila Velo Ramírez
Vanesa Salado Navarro

Coordinació:

Sílvia Casanovas

Contribucions:

Lara Contreras, Adriana Negueruela
Direcció d'Influència, Programes i Aliances
UNICEF Espanya

Disseny gràfic:

Rex Media SL

Desembre, 2024

Com citar aquest document: Ramos, P., Lluna, S., Rivera, F., Moreno, C., Leal-López, E., Ciria-Barreiro, E., Majón-Valpuesta, D., Moreno-Maldonado, C., Villafuerte-Díaz, A., Velo-Ramírez, S. i Salado, V. (2025). *Què opinen els nens, nenes i adolescents? Resultats de la quarta edició del Baròmetre d'Opinió d'Infància i Adolescència, 2023-2024*. UNICEF Espanya.

Agraïments

S'agraeix la col·laboració del grup assessor UNICEF Espanya i de tots els participants que han col·laborat a l'estudi amb l'ajuda dels seus centres educatius.

Introducció

El Baròmetre d'Opinió de la Infància i l'Adolescència és una investigació impulsada per UNICEF Espanya i desenvolupada per un equip d'investigació de la Universitat de Sevilla.

Amb l'objectiu de promoure la participació social de nens, nenes i adolescents com a agents de canvi, el Baròmetre emfatitza en el reconeixement dels seus drets, emmarcats en la Convenció sobre els Drets de l'Infant (CDI), la consideració del seu desenvolupament evolutiu per a escoltar les seves opinions i la promoció del coneixement social i la implicació cívica.

Des de la primera edició en 2019-2020, i al llarg de quatre edicions, aquest estudi ha tingut com a objectiu principal la creació i actualització d'un instrument per a conèixer les opinions i preocupacions dels nens, nenes i adolescents que viuen a Espanya sobre assumptes socials i polítics, el seu compromís cívic i implicació ciutadana, els seus estereotips de gènere, així com els seus nivells de benestar emocional i felicitat.

La mostra final de participants de la quarta edició del Baròmetre d'opinió d'infància a nivell estatal ha estat de 15.070 nens, nenes i adolescents amb edats compreses entre els 11 i els 18 anys. A les Illes Balears han participat 1.548 nens, nenes i adolescents (802 nens i 697 nenes) d'aquestes edats.

Es presenten a continuació els resultats més rellevants considerant les preocupacions socials; la seva opinió sobre assumptes socials i polítics; el seu compromís cívic i implicació ciutadana; estereotips de gènere i benestar emocional i felicitat.

TAULA 1. Distribució de participants segons gènere, edat, capacitat adquisitiva familiar i lloc de procedència

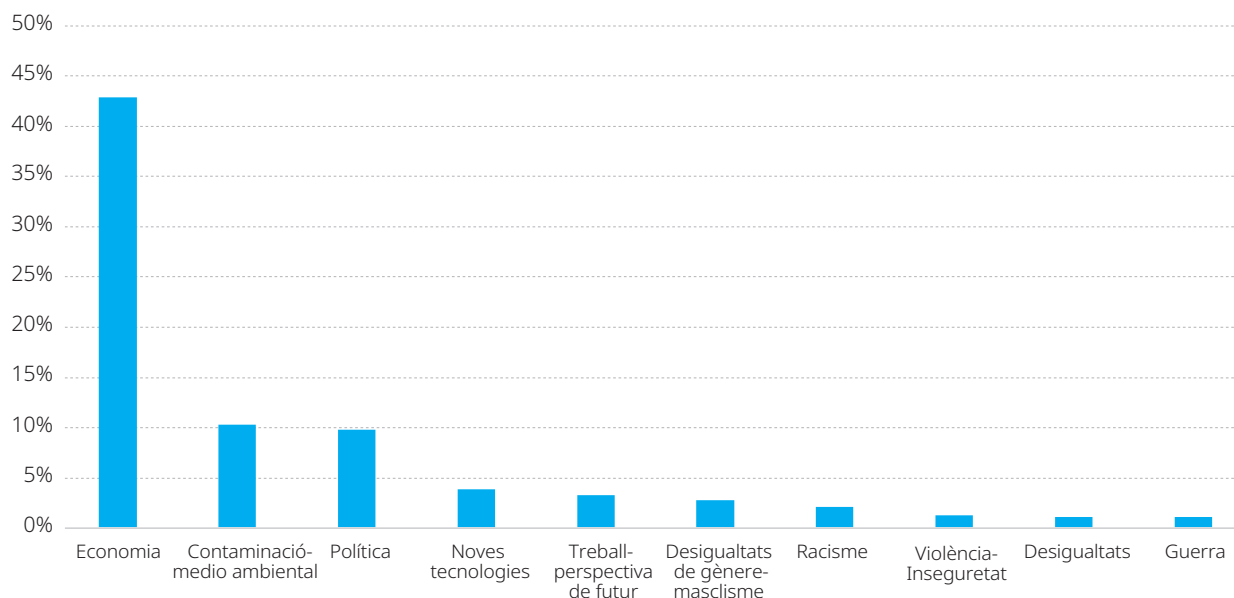
ILLES BALEARS		Freqüència	Percentatge
Total		1.548	100,0
Gènere	Nens	802	51,8
	Nenes	697	45,0
Edat	11-12 anys	260	16,8
	13-14 anys	649	41,9
	15-16 anys	401	25,9
	17-18 anys	238	15,4
Nivell socioeconòmic	Baix	246	15,9
	Mitjà	748	48,3
	Alt	186	12,0
Vas néixer a Espanya?	Sí	1385	89,5
	No	156	10,1

1

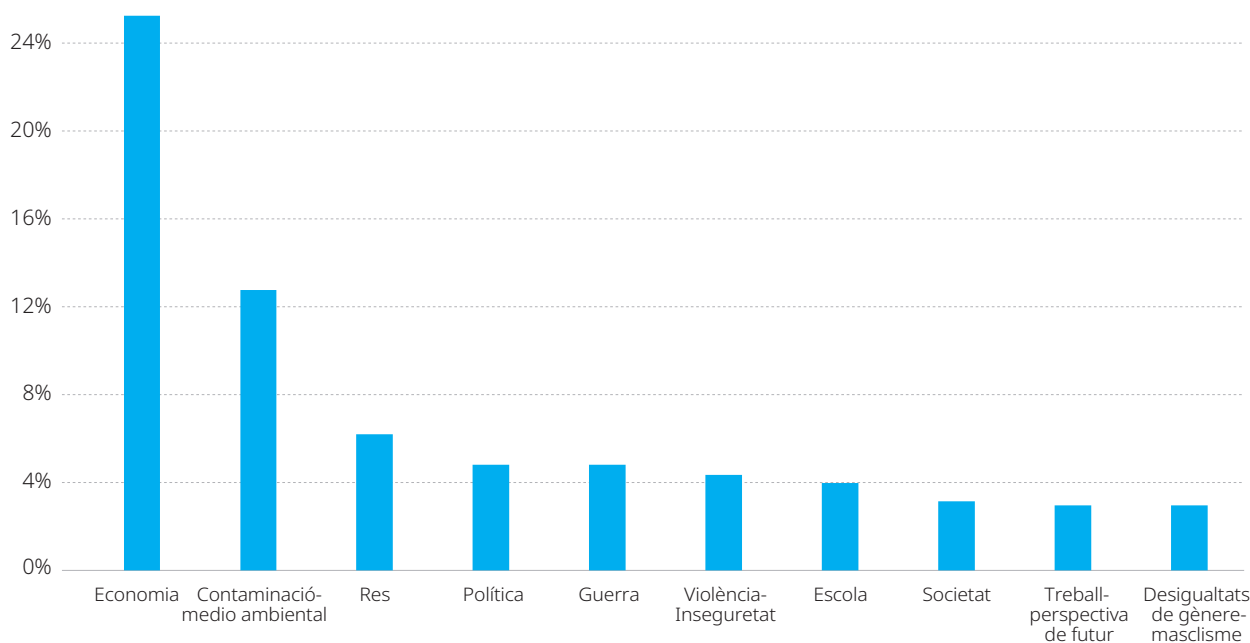
PREOCUPACIONS SOCIALS

Per a detectar aquestes preocupacions s'ha demanat als nens, nenes i adolescents indicar, mitjançant resposta espontània, quin creuen que és el problema que més preocupa en l'actualitat a la societat a Espanya (gràfic 1). El gràfic 2 mostra quines són les principals preocupacions dels propis nens, nenes i adolescents, expressades mitjançant resposta espontània. Finalment, en el gràfic 3, es mostra un llistat de temes que els infants participants van haver de classificar segons el seu grau de preocupació.

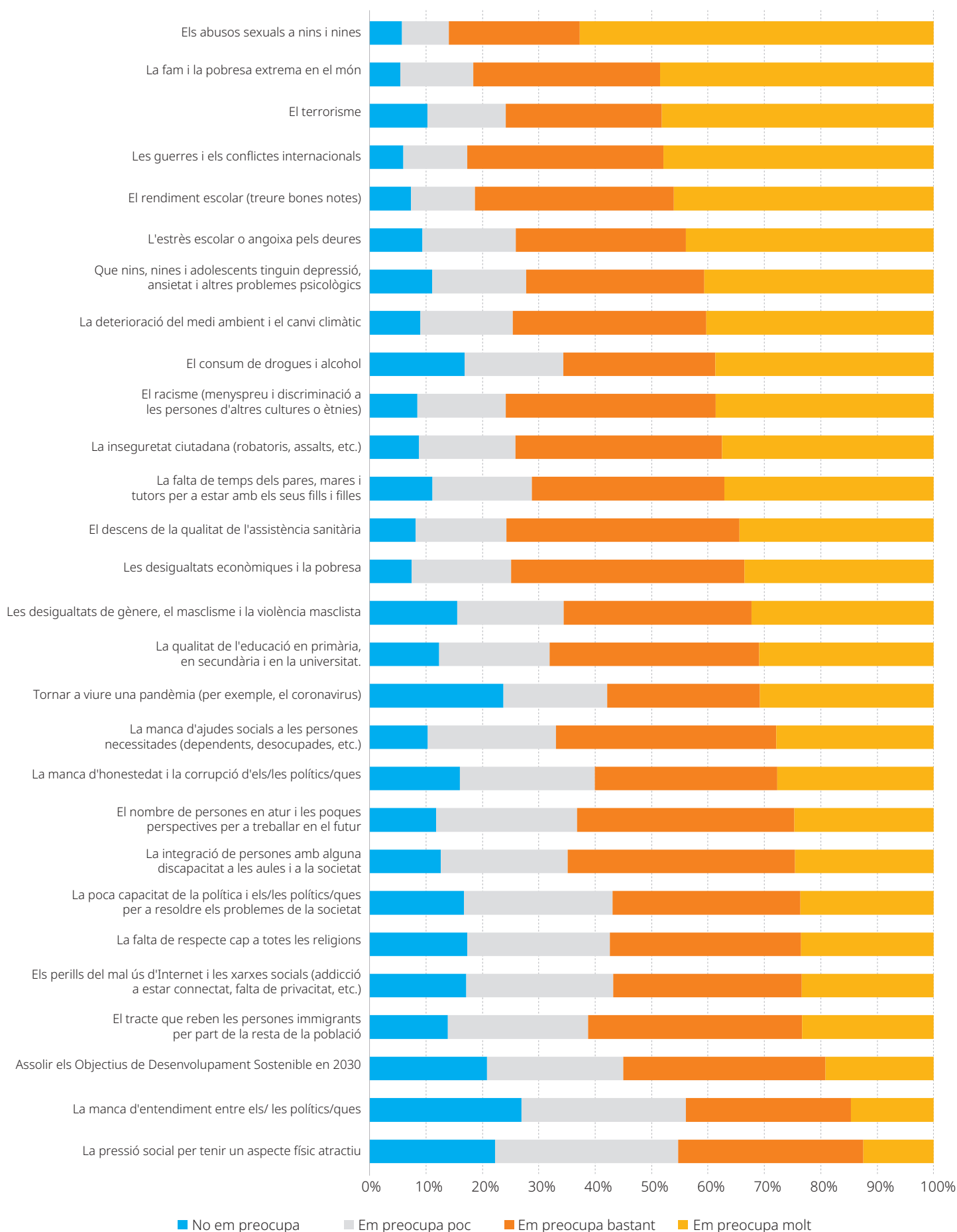
GRÀFIC 1. Problema que més preocupa a la societat (resposta espontània)

GRÀFIC 2. Problemes que més preocupen als nins, nenes i adolescents

GRÀFIC 3. Grau de preocupació, per qüestions específiques

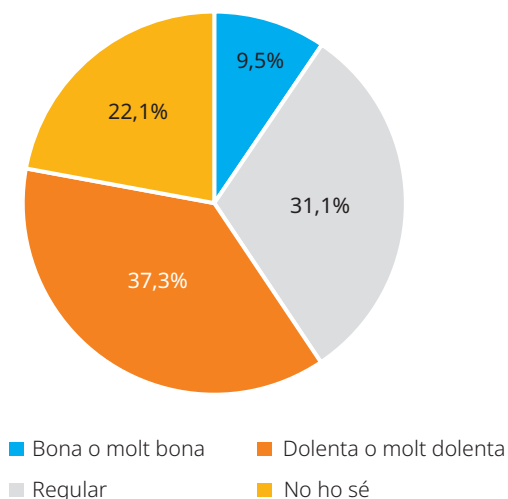
2

LA SEVA OPINIÓ SOBRE ASSUMPTES SOCIALS I POLÍTICS

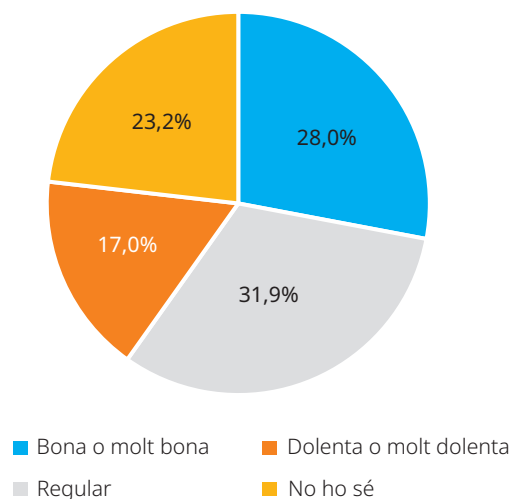
Altre dels assumptes abordats és la seva opinió sobre la situació política i econòmica al país (gràfic 4), així com la seva valoració a nivell local (gràfic 5). Per a identificar el grau de confiança entre institucions i grups socials, nens, nenes i adolescents han prioritzat diferents categories, com pot veure's en el gràfic 7 i han assenyalat també la seva valoració en relació a un conjunt de professions (gràfic 8).

Amb la finalitat d'aprofundir en les causes per les quals els nens, nenes i adolescents no confien en els polítics i polítiques, se'ls va demanar als que van valorar a aquest grup social amb menys de 5 punts que responguessin a una pregunta per a explorar els motius d'aquesta desconfiança; els resultats es poden veure en el gràfic 6.

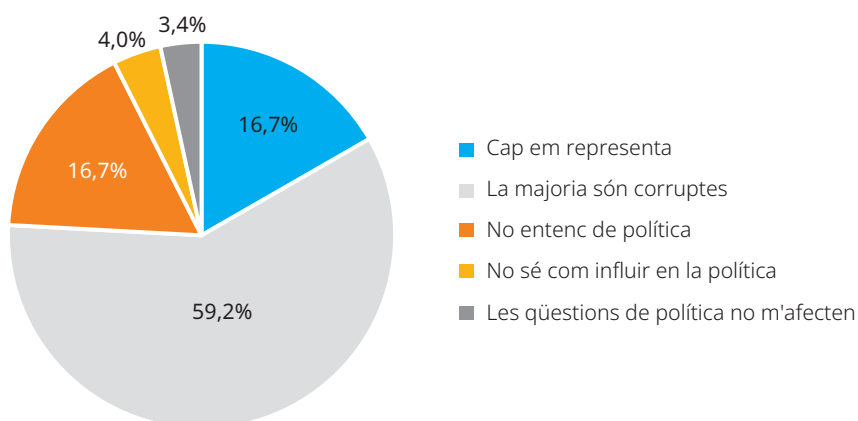
GRÀFIC 4. Opinió sobre la situació política i econòmica

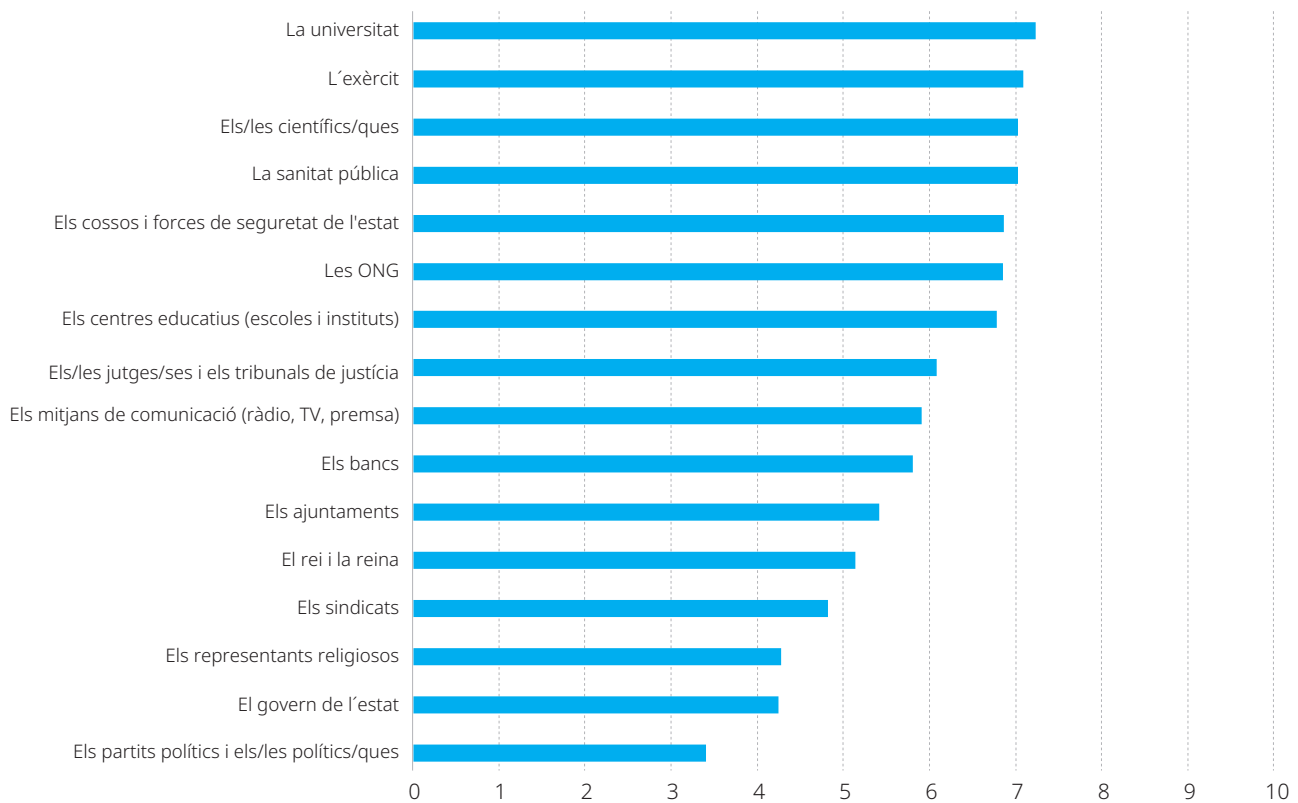
GRÀFIC 5. Opinió sobre la situació política i econòmica de la seva localitat

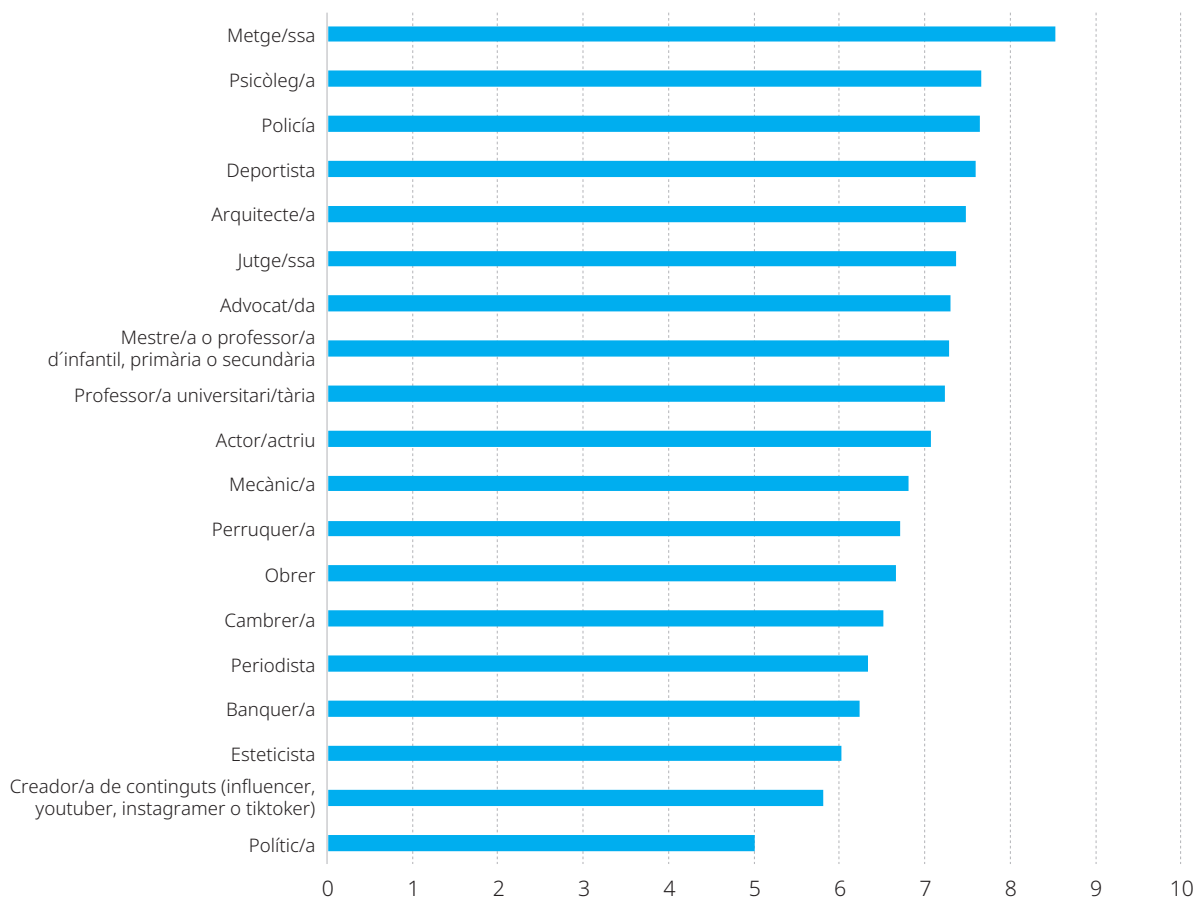
GRÀFIC 6. Motius de desconfiança en els polítics i polítiques

GRÀFIC 7. Confiança en les institucions i grups socials

GRÀFIC 8. Valoració de les professions

3

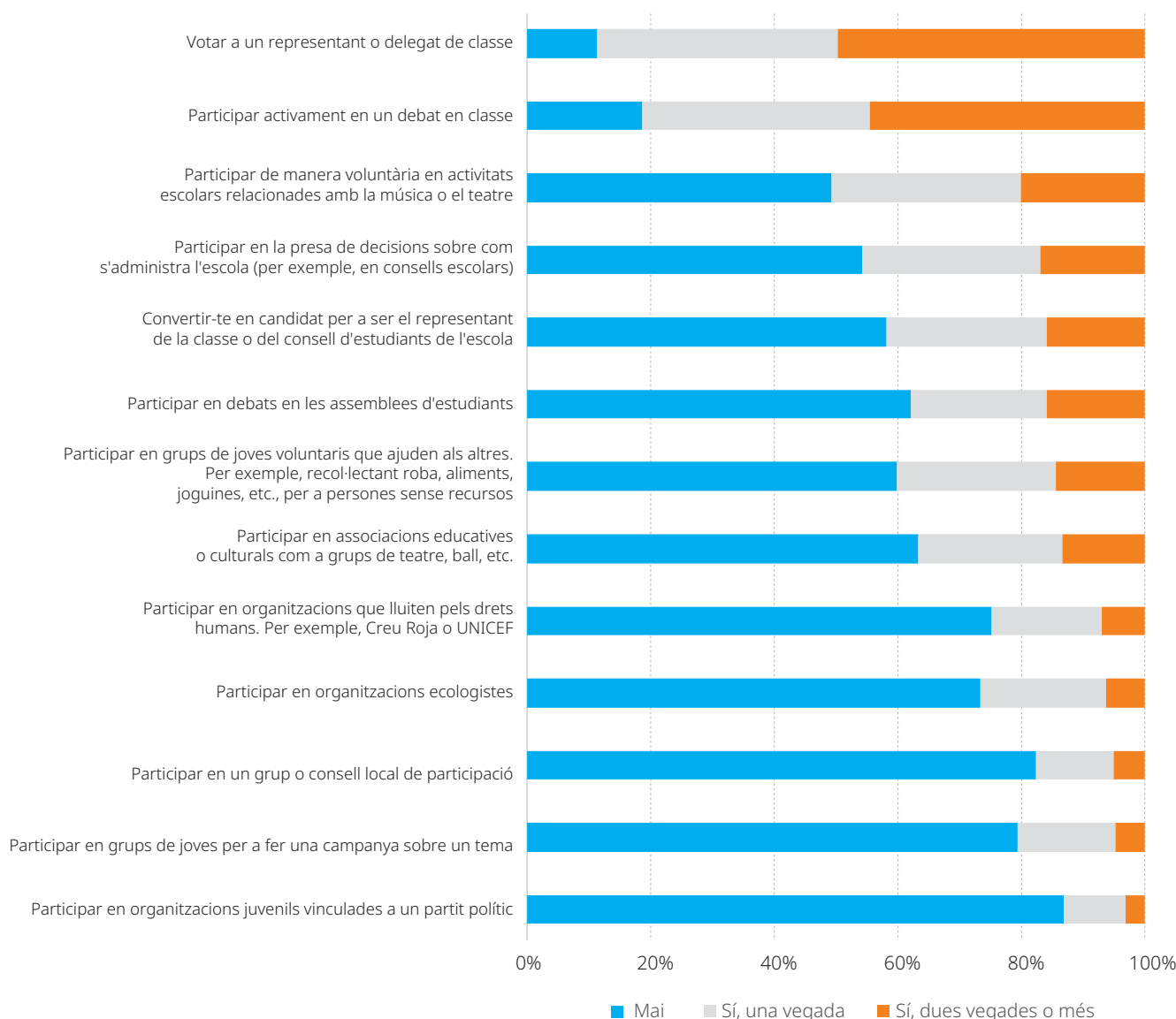
EL SEU COMPROMÍS CÍVIC I IMPLICACIÓ CIUTADANA

S'ha analitzat la freqüència amb la qual nens, nenes i adolescents han participat en assumptes socials i polítics en els últims 12 mesos, mitjançant activitats com l'organització i el funcionament escolar o formar part d'associacions. Les opcions de respostes han estat: mai; sí, una vegada; i sí, dues vegades o més. Existeixen diferents patrons de resposta en funció del tipus d'activitat, tal com mostra el gràfic 9.

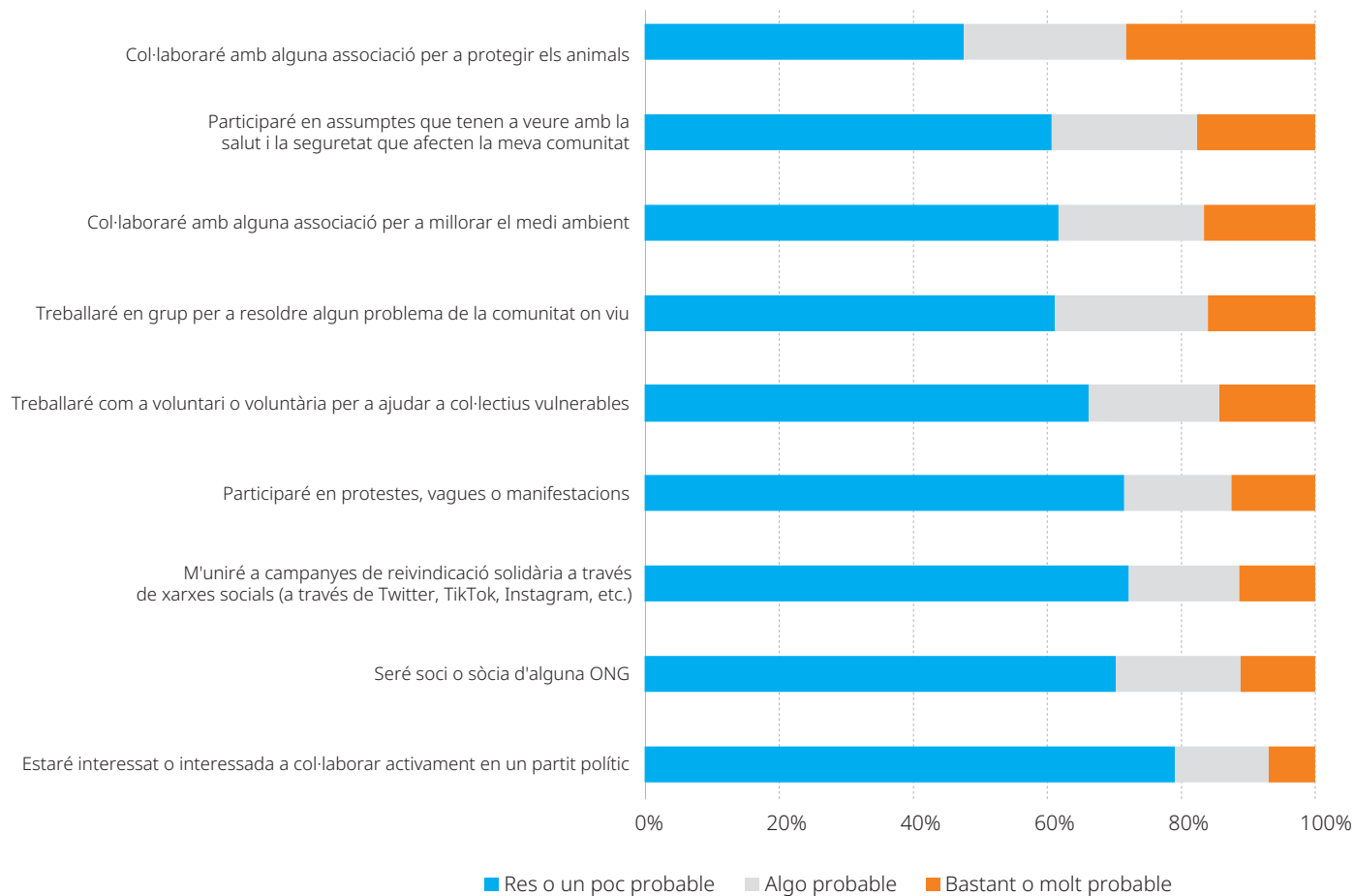
D'altra banda, i tal com s'observa en el gràfic 10, nens, nenes i adolescents han assenyalat les activitats en les que els interessaria participar i involucrar-se en un futur.

S'ha indagat sobre com accedeixen a informació sobre temes d'actualitat i la freqüència amb la que realitzen diferents accions, amb les opcions de resposta: mai o quasi mai, mensualment, setmanalment i tots o quasi tots els dies. Els resultats obtinguts es poden veure en el gràfic 11.

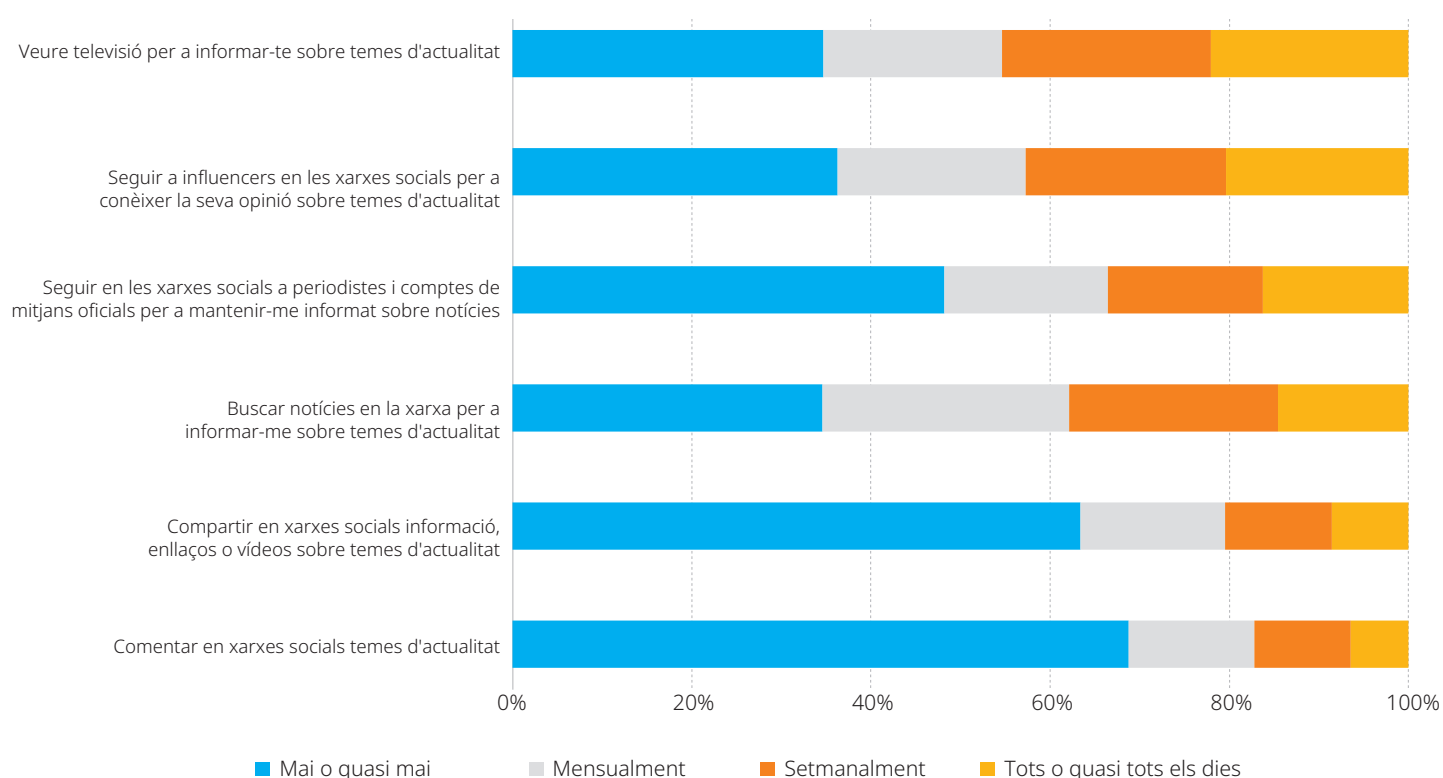
GRÀFIC 9. Participació en assumptes socials i polítics

GRÀFIC 10. Expectatives futures de participació

GRÀFIC 11. Informació dels temes d'actualitat

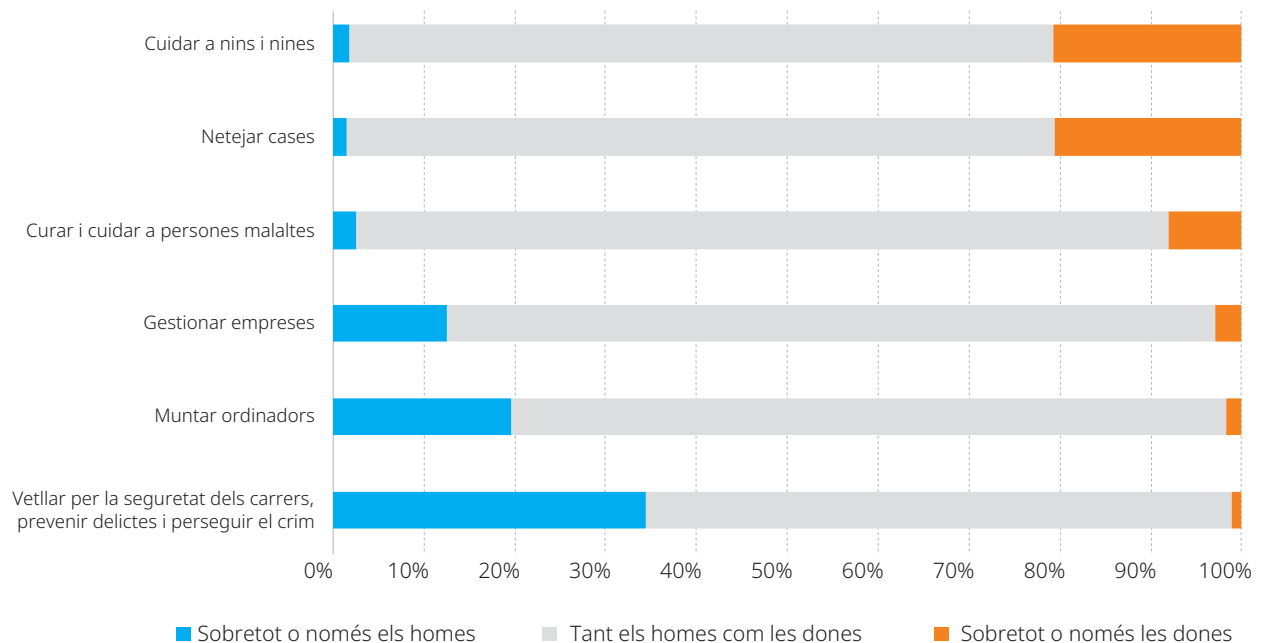
4

ESTEREOTIPS DE GÈNERO

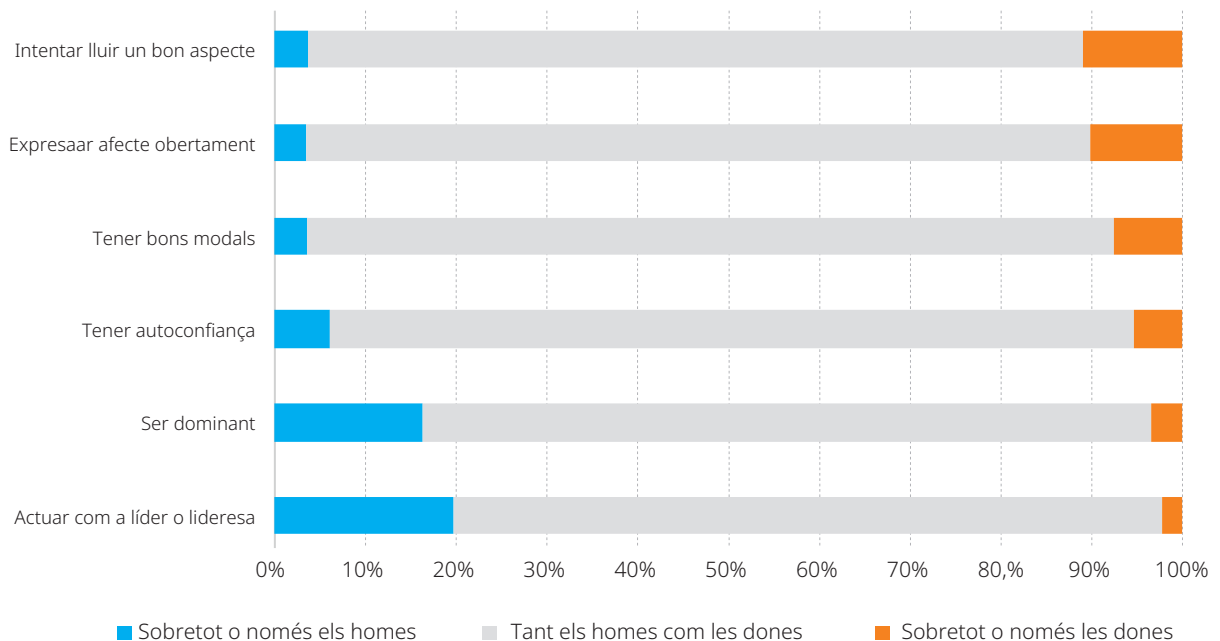
Amb l'objectiu d'analitzar els estereotips de gènere sobre diverses professions, es va preguntar a nens, nenes i adolescents qui hauria d'exercir sis perfils professionals concrets: cuidar a nens i nenes, netejar cases, curar i cuidar a persones malaltes, gestionar empreses, muntar ordinadors i vetllar per la seguretat (gràfic 12).

A més, s'han avaluat els estereotips de gènere associats a unes certes característiques de personalitat, mitjançant la pregunta sobre qui hauria de ser comportar-se de determinada forma, com pot veure's en el gràfic 13.

GRÀFIC 12. Estereotips de gènere en relació amb les professions

GRÀFIC 13. Estereotips en relació amb les característiques de personalitat

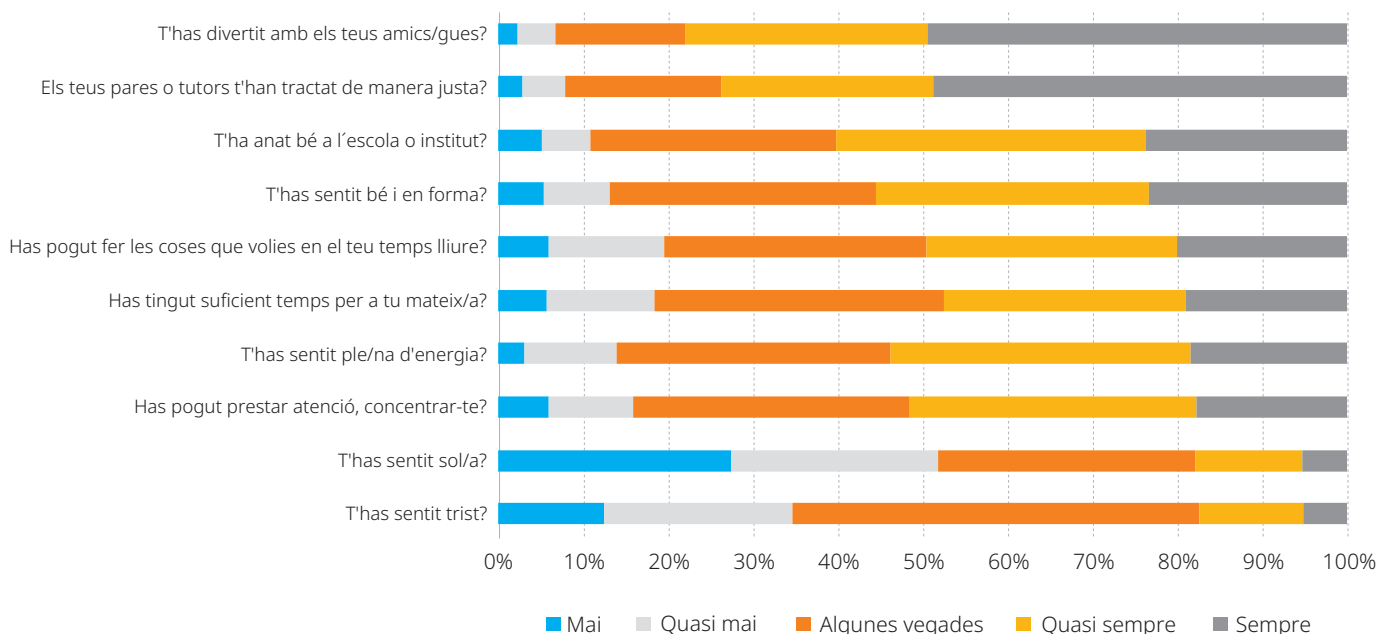
5

EL SEU BENESTAR EMOCIONAL I FELICITAT

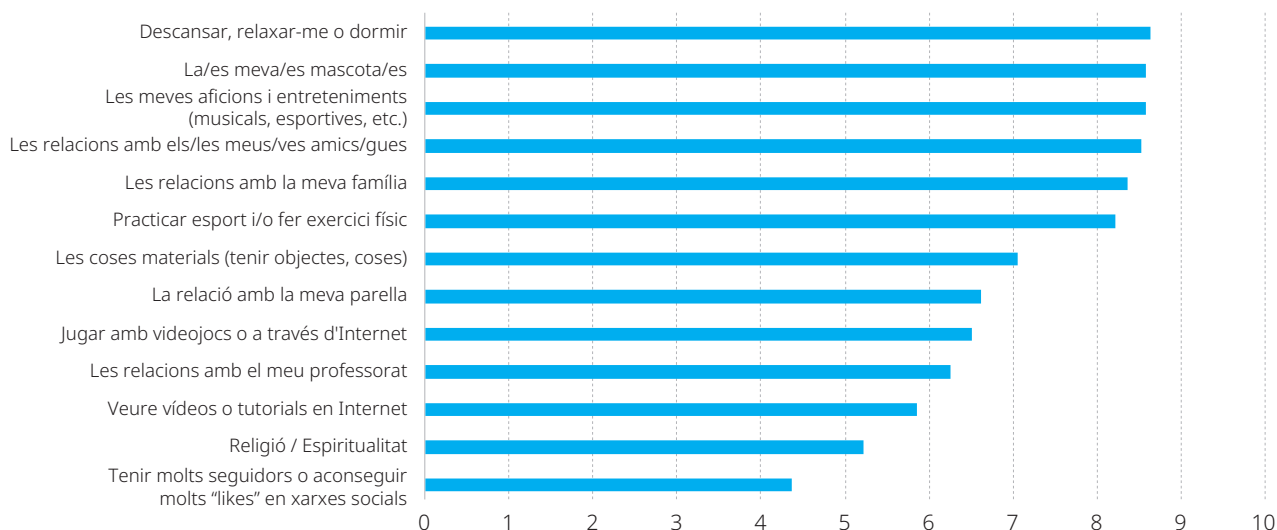
Per poder avaluar el benestar emocional de nens, nenes i adolescents es van tenir en compte diferents dimensions que engloben aspectes relacionats amb el benestar físic (sentir-se amb energia i sentir-se en forma), el benestar psicològic (atenció/concentració, absència de sentiments com a solitud i tristesa, sentiments de llibertat en el temps lliure), les relacions amb la família i les amistats, així com la percepció de la seva capacitat cognitiva, aprenentatge i concentració en l'última setmana. Els resultats obtinguts es poden veure en el gràfic 14.

Amb la finalitat de conèixer què els aporta felicitat als nens, nenes i adolescents, se'ls va demanar que valoressin en una escala de 0 a 10 punts quant de feliços els feia un llistat de 13 qüestions (gràfic 15).

GRÀFIC 14. Components del benestar emocional

GRÀFIC 15. Influència de diferents elements en la seva felicitat

unicef | per a cada infància